

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Постанови Верховної Ради України

**«Про особливий порядок підготовки Бюджетних висновків до проекту
Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»**

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Постанови

13 квітня 2020 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (№ 553-IX), пунктом 2 розділу II якого встановлено, що у 2020 році норми статті 33 Бюджетного кодексу України не застосовуються, отже Бюджетна декларація не подається. Таке рішення:

фактично усунуло Верховну Раду України від бюджетного процесу на етапі підготовки проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»;

порушило приписи Бюджетного кодексу України, оскільки зміна правил застосування його норм (зокрема статті 33) може бути визначна саме Бюджетним кодексом, а не законом України про Державний бюджет на черговий рік;

призвело до юридичної колізії зі статтею 152 «Розгляд Бюджетної декларації» Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», яка не була змінена, отже до порушення принципу правової визначеності як складової частини принципу верховенства права. Доведення факту порушення такого принципу неодноразово використовувалось Конституційним судом України для визнання окремих законодавчих актів неконституційними (останнє – див. мотивувальну частину Рішення Конституційного Суду України від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017).

Для відтворення основної ролі Верховної Ради України в бюджетному процесі, пропонується скористатись нормами пункту 2 частини першої статті 12; пунктів 2 та 5 частини першої статті 16; пункту 2 частини першої статті 27 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», за якими Верховна Рада України може доручити комітетам підготувати проект будь-якого законодавчого акту (у тому числі Комітету з питань бюджету при підготовці проекту Бюджетних висновків Верховної Ради України), з урахуванням положень відповідної постанови.

2. Мета і завдання прийняття акту

Головним завданням цієї Постанови є відтворення основної ролі Верховної Ради України в бюджетному процесі з метою:

зміни соціально-економічної ідеології урядового проекту, а саме з обслуговування боргів, підтримки карних органів, притаманної диктатурам, підтримки великого бізнесу під виглядом «загальнонаціональних програм», фактичної централізації бюджетних ресурсів, що суперечить завданням децентралізації владних повноважень, на:

нову ідеологію підтримки малого та середнього бізнесу та самозайнятих осіб, які складають економічну основу демократичного суспільства;

нові правила підтримки працівників бюджетної сфери та соціально незахищених осіб, у тому числі шляхом встановлення розміру посадового окладу (тарифної ставки) першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери на рівні мінімальної заробітної плати; збільшення з 1 січня 2021 року розміру посадових окладів (тарифних ставок) за кожним наступним тарифним розрядом Єдиної тарифної сітки не менш як на 10 відсотків відносно попереднього тарифного розряду;

нові правила проведення у 2021 році обов'язкової індексації грошових доходів населення за рахунок захищених видатків Державного бюджету України при перевищенні порогу індексації 101 відсотка;

нові правила визначення розмірів державної соціальної допомоги при народженні дитини у відсоткових співвідношеннях до фактичного прожиткового мінімуму, але не менше: для першої дитини – 20 фактичних прожиткових мінімумів, для другої дитини – 30 фактичних прожиткових мінімумів, для кожної наступної дитини – 40 фактичних прожиткових мінімумів, передбачивши, що при одночасному народженні двох дітей допомога надається з розрахунку 30 фактичних прожиткових мінімумів на кожну дитину, а при одночасному народженні трьох і більше дітей допомога надається з розрахунку 40 фактичних прожиткових мінімумів на кожну дитину;

нову ідеологію надання допомог та компенсацій особам, що найбільше постраждали від гострої респіраторної хвороби COVID – 19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками;

інші положення, які призведуть до досягнення мети цього Проекту.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту

Постанова доручає Комітету з питань бюджету врахувати норми цієї Постанови в проекті Бюджетних висновків Верховної Ради України, зокрема щодо:

- виконання рішень міжнародних судів, Конституційного суду України та інших судів України з питань соціального захисту населення;
- пропозиції у сфері соціального захисту та оплати праці;
- пропозиції у сфері підтримки суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва;
- пропозиції у сфері підтримки економічної активності під час пандемії коронавірусної хвороби COVID-19;
- пропозиції у сфері управління державним боргом та державними гарантіями;
- пропозиції Національному банку України надати визначену підтримку позичальникам у межах іпотечного та споживчого кредитування (у тому числі мікрокредитування), а також кредиторам.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Постанова Верховної Ради України «Про Бюджетний кодекс України»;
Закон України «Про Регламент Верховної Ради України»;
Закон України «Про комітети Верховної Ради України»;
Закон України «Про Національний банк України»;
Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»;
Рішення Конституційного Суду України від 20 грудня 2017 року (№ 2-р/2017).

Проект Постанови не передбачає внесення змін до інших законів України законом про Державний бюджет України на черговий рік, оскільки таке суперечить відповідним рішенням Конституційного суду України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

На даному етапі бюджетного процесу фінансово-економічне обґрунтування не потребується, оскільки фінансовий ефект від урахування Бюджетних висновків Верховної Ради України розраховується Кабінетом Міністрів України та поспіль подається на розгляд Верховної Ради України під час прийняття проекту закону України «Про державний бюджет» на черговий рік у другому читанні.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків

Розрахунок соціально-економічних та інших наслідків залежить від врахування Кабінетом Міністрів України положень Бюджетних висновків Верховної Ради України.

Народні депутати України:

Тимошенко Ю.В.

Соболев С.В.

Цимбалюк М.М.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тимошенко Юлія Володимирівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EA92280032DE8700
Дійсний до: 07.09.2022 11:19:22

Апарат Верховної Ради України
№ 162д9/1-2020/173654 від 01.10.2020

223310